

УДК 330.322.14:658.15

ФОРМУВАННЯ МАТРИЦІ СТРАТЕГІЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Маматова Лейла Шаміліївна, аспірант кафедри економіки підприємств, Державний вищий навчальний заклад «Приазовський державний технічний університет», м. Маріуполь, e-mail: Lmamatova@mail.ru, tel.+380962842860

Mamatova Leila, graduate student of department business economics SHEI «Pryazovskyi State Technical University», Mariupol, e-mail: Lmamatova@mail.ru, tel.+380962842860

Mamatova L. Formation of the matrix of strategies to ensure the financial-investment potential of industrial enterprises

The article describes the process of interaction between financial and investment sustainability and integrated assessment of the financial and investment potential of the enterprises by the criteria and principles for the evaluation of these indicators. The methods of evaluation that allows for a quantitative and qualitative assessment of the financial and investment potential based on different indicators grouped into blocks and assessment of the risk level. Due to normative values calculated integral index and limits index. Depending on the actual level of possible influencing factors considered, that in the future it possible to determine the most important factors and build a valuation model. On the basis of two parameters estimation of financial and investment potential, namely, integrated assessment and financial stability of the investment potential offered to the matrix selection strategies for financial and investment potential of the example of the industrial enterprises. The study proved that the optimal financial and investment model of sustainable economic development can be built using a synergistic effect: the interaction of financial and investment sustainability and profitability, liquidity and profitability, as well as business activity, when combined size of self-financing, debt financing and cost savings economies of scale that technically ensures the recovery of the financial and investment sustainability through indicators presented. Formation of financial and investment potential in the framework of a strategy aimed at restoring the steady state enterprises, including as a result of the investment. And includes the effect of the combined action of financial and investment instruments, the combination of current and strategic needs and norms of their coverage with the release of current and fixed assets and liabilities. A model of the formation of a strategy for financial and investment potential, which allows to establish a correspondence management policy at the enterprise, the future conjuncture services market and market conditions.

Маматова Л.Ш. Формування матриці стратегій забезпечення фінансово-інвестиційного потенціалу промислових підприємств.

У статті розглянуто процес взаємодії фінансово-інвестиційної стійкості та інтегральної оцінки фінансово-інвестиційного потенціалу підприємств за рахунок критеріїв та принципів оцінки цих показників. Представлено методику оцінки, яка дозволяє здійснити кількісну та якісну оцінку фінансово-інвестиційного потенціалу з урахуванням різноманітних показників згрупованих за блоками оцінки та з урахуванням рівня ризику. За рахунок нормативних значень розраховано інтегральний показник та допустимі межі показника. Залежно від можливого фактичного рівня розглянутих чинники впливу, що в подальшому дало змогу визначити найважливіші чинники та побудувати модель оцінки. На основі двох параметрів оцінки фінансово-інвестиційного потенціалу, а саме інтегральної оцінки та фінансово-інвестиційної стійкості потенціалу запропоновано матрицю вибору стратегій забезпечення фінансово-інвестиційного потенціалу на прикладі промислових підприємств. В дослідженні доводиться, що оптимальну фінансово-інвестиційну модель сталого економічного зростання можна побудувати використовуючи синергетичний ефект взаємодії показників фінансово-інвестиційної стійкості і рентабельності, ліквідності та прибутковості, а так само ділової активності, коли комбінуються за розміром самофінансування, боргове фінансування і економія витрат на ефекті масштабу, що технічно забезпечує відновлення фінансово-інвестиційної стійкості за рахунок представлених показників. Формування фінансово-інвестиційного потенціалу в рамках стратегії забезпечення спрямовано на відновлення стійкого стану підприємств, в тому числі в результаті інвестування. І включає ефект спільної дії фінансових і інвестиційних важелів, комбінування поточних і стратегічних потреб і норм їх покриття з виділенням поточних і постійних активів і пасивів. Запропонована модель формування стратегії забезпечення фінансово-інвестиційного потенціалу дозволяє встановити відповідність політики управління ресурсами на підприємстві, майбутній кон'юктурі ринку послуг і кон'юктурі ринку.

Маматова Л.Ш. Формирование матрицы стратегий обеспечения финансово-инвестиционного потенциала промышленных предприятий.

В статье рассмотрен процесс взаимодействия финансово-инвестиционной устойчивости и интегральной оценки финансово-инвестиционного потенциала предприятий за счет критериев и принципов оценки этих показателей. Представлена методика оценки, которая позволяет осуществить количественную и качественную оценку финансово-инвестиционного потенциала с учетом различных показателей сгруппированных по блокам оценки и с учетом уровня риска. За счет нормативных значений рассчитан интегральный показатель и допустимые пределы показателя. В зависимости от возможного фактического уровня рассмотрены факторы воздействия, что в дальнейшем позволило определить важнейшие факторы и построить модель оценки. На основании двух параметров оценки финансово-инвестиционного потенциала, а именно интегральной оценки и финансово-инвестиционной устойчивости потенциала, предложено матрицу выбора стратегии обеспечения финансово-инвестиционного потенциала на примере промышленных предприятий. В исследовании доказываем, что оптимальную финансово-инвестиционную модель устойчивого экономического развития можно построить используя синергетический эффект: взаимодействия показателей финансово-инвестиционной устойчивости и рентабельности, ликвидности и доходности, а так же деловой активности, когда комбинируются по размеру самофинансирования, долговое финансирование и экономия затрат на эффекте масштаба, что технически обеспечивает восстановление финансово-инвестиционной устойчивости за счет представленных показателей. Формирование финансово-инвестиционного потенциала в рамках стратегии обеспечения направлено на восстановление устойчивого состояния предприятий, в том числе в результате инвестирования. И включает эффект совместного действия финансовых и инвестиционных рычагов, комбинирование текущих и стратегических потребностей и норм их покрытия с выделением текущих и постоянных активов и пассивов. Предложена модель формирования стратегии обеспечения финансово-инвестиционного потенциала, позволяющая установить соответствие политики управления ресурсами на предприятии, будущей конъюнктуре рынка услуг и конъюнктуре рынка.

Постановка проблеми. В сучасних умовах господарювання все більш широкого значення набуває стабільність промислового виробництва, оскільки воно є головним структуроутворюючим елементом економіки. Тому для вітчизняних металургійних підприємств як невід'ємної частини промислового комплексу необхідне вдосконалення процесу вибору стратегій з метою досягнення високих темпів стійкого економічного зростання. Суттєвими чинниками економічного зростання підприємства є в першу чергу внутрішній економічний потенціал підприємств, та економічна стійкість підприємства. Для цього необхідно удосконалення методичних засад виконання аналітичних досліджень. Це стосується передусім стратегій, методів управління підприємствами, їх орієнтації на сучасні інформаційні технології й моделі, що забезпечить суттєвість отриманих результатів неоднозначним та постійно змінним умовам функціонування. Вибір стратегій розвитку підприємства залежить від загального стану фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства, але не завжди ця інформація є достатньою, тому для відображення повної ситуації на підприємстві необхідно розглядати фінансово-інвестиційну стійкість потенціалу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Серед вчених, значну увагу приділили комплексному дослідженню фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства, такі вчені як Г.С. Білик, Т.М. Белай, Б.Є. Байчак, П.А. Грабовський, К.В. Знахуренко, О.Е. Измайлова, Д.В. Кузьмін, Л.А. Лагун, В.М. Лахтіонов, В.С. Литвин, В.С. Михайлов, А.О. Мартиненко, І.М. Сафорська, В.М. Ішук, О.А. Павловський, А.А. Романенко А.М. Туріло, С.Г. Тяглів, А.В. Череп, А.Л. Хотомлянській і інші. Кожен вчений обґрунтовує своє бачення методики проведення інтегральної оцінки фінансово-інвестиційного потенціалу стану підприємства, які детально розглянуто в роботі [2].

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансово-інвестиційна стійкість підприємства, це здатність суб'єкта господарювання функціонувати та розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів та пасивів у мінливому внутрішньому середовищі, яка гарантує його постійну платоспроможність та інвестиційну привабливість в межах допустимого рівня ризику. Отже, можна сказати, що процес забезпечення фінансово-інвестиційної стійкості має бути націлений на мінімізацію негативного впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на діяльність підприємства; створення передумов ефективної реалізації запланованих дій. Рівень їх комплексного впливу на стійкість підприємства залежить від стадій життєвого циклу підприємства, обраної стратегії діяльності та

управління, галузі господарювання підприємства, а також від загального рівня економічного розвитку країни, обраної внутрішньої та зовнішньої політики та інших соціально-політичних та економічних факторів. Для досягнення необхідного рівня стійкості потрібно здійснювати ефективне управління нею

Отже, планування фінансово-інвестиційного потенціалу і зокрема фінансово-інвестиційної стійкості є важливим елементом в управлінні підприємства і може не тільки допомогти уникнути банкрутства, а й сприяти рівню прибутковості підприємства.

Важливими джерелами фінансування діяльності підприємства є власний оборотний капітал, довгострокові, короткострокові кредити і позики. Погіршення фінансово-інвестиційного потенціалу суб'єктів господарювання супроводжується зменшенням розміру власного капіталу на покриття занадто дорогих за вартістю матеріально-технічної бази, наявністю значних обсягів незавершеного будівництва, зростанням дебіторської заборгованості, зростанням кредиторської заборгованості, все це є причиною виникнення дефіциту власного оборотного капіталу і необхідність залучення додаткових джерел фінансування.

Безумовно, з метою забезпечення фінансово-інвестиційної стійкості потенціалу повинно розумно обмежити залучення позикового капіталу, що в свою чергу цікавить інвесторів щодо прогнозованої оцінки фінансово-інвестиційної стійкості в якості основного критерію надійності партнера.

Потрібно відзначити, що саме забезпеченість підприємств власним оборотним капіталом, структура позикового капіталу, рівень фінансово-інвестиційної стійкості дозволяє спрогнозувати темпи розвитку підприємства на основі коефіцієнта фінансово-інвестиційної стійкості потенціалу.

Коефіцієнт фінансово-інвестиційної стійкості потенціалу (Кфісп) визначається відношенням суми чистого прибутку, що спрямовується на накопичення, до суми власного капіталу.

Використання семіфакторної моделі коефіцієнта фінансово-інвестиційної стійкості потенціалу дозволяє спрогнозувати темпи розвитку підприємства і оцінити вплив кожного показника-фактора на загальну стійкість підприємства.

Використовуючи модель Дюпона, побудуємо мультиплікативну залежність коефіцієнта фінансово-інвестиційної стійкості від семи якісних показників:

$$\frac{ЧП}{ВК} = \frac{ВБ}{ВК} \cdot \frac{ДЗ}{ВБ} \cdot \frac{КЗ}{ДЗ} \cdot \frac{ПЗ}{КЗ} \cdot \frac{ВК}{ПЗ} \cdot \frac{ЧП}{ЧР} \cdot \frac{ЧР}{ВК} \quad \text{или} \quad f = a' b' c' d' k' l' m$$

де: ЧП – чистий прибуток; ВК – власний капітал; ВБ – валюта балансу; КЗ – кредиторська заборгованість; ДЗ – дебіторська заборгованість; ПЗ – поточні зобов'язання; ЧР – чиста реалізація

Порядок розрахунку впливу якісних факторів засновано на використанні методу ланцюгових підстановок [1, 7, 8]

У сучасній практиці управління фінансами підприємства важливе місце займає проблема якісного і кількісного обґрунтування управлінських фінансово-інвестиційних рішень, прийняття яких є неможливим без використання ефективної оцінки У той же час значна їх частина потребує комплексного підходу до дослідження об'єкта. В умовах мінливого як зовнішньої, так і внутрішнього середовища такий підхід актуальний як для власників підприємства, управлінські інтереси яких визначаються їх цілями виробництва, так і для державних установ, які повинні забезпечувати управління економікою в розрізі галузей, регіонів і країни в цілому, так само і для інвесторів, інтереси яких ґрунтуються на отриманні вигоди від інвестованих коштів.

Мета рейтингової оцінки фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства можна представити таким чином: в досить короткі терміни провести розрахунки на основі обраної математичної моделі комплексного фінансово-інвестиційного потенціалу операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства - об'єкта дослідження, визначити фактичні результати і обґрунтувати прогнозний тренд розвитку фінансово

інвестиційного потенціалу підприємства в коротко- або довгостроковому періодах. Результатом такого аналізу буде кількісне вираження здатності об'єкта дослідження забезпечити стабільність фінансово-господарської діяльності, приріст ринкової вартості підприємства і забезпечення доходу його власників в короткостроковому - і довгі термінової перспективи.

У роботах зарубіжних і вітчизняних економістів досліджено широке коло питань, пов'язаних з комплексним аналізом фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства, його оцінкою та управлінням.

Широко використовуються сьогодні складні інтегральні методики рейтингування підприємств різних галузей, їх систем корпоративного управління, Використовують Провідні рейтингові агентства Standard & -Poor, інституційної Акціонер послуги, Brunswick UBS Warbung [3].

Актуальність дослідження полягає в тому, що за допомогою інтегральної оцінки фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства з'являється можливість в загальному вигляді оцінити діяльність підприємства на ринку і визначити рейтинг ефективності його діяльності.

Це дозволить суб'єктам ринкових відносин визначитися з найбільш ефективними способами інвестування капіталу і таким чином сприяти зростанню віддачі використовуваних ресурсів в умовах їх обмеженості.

Метою є обґрунтування рекомендацій щодо вдосконалення методів проведення інтегральної оцінки фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства з урахуванням існуючих науково-методологічних розробок досліджуваної проблематики.

Методологія розрахунку інтегрального показника фінансового стану підприємства повинна відповідати вимогам системного підходу [4].

Системний підхід до аналізу фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства передбачає розгляд як складового елементу, багаторівневої і взаємозалежної системи, що характеризується ряд специфічних принципів, до яких відносяться: цілісність, структурність, взаємозалежність системи і навколишнього середовища, автономність, адаптивність, ієрархічність, унікальність та принцип дуалістичності - принципова складність кожної системи її пізнання вимагає всебічного розгляду, побудови різних моделей, кожна з яких описує лише певний бік системи; розробка єдиної цілком адекватної моделі розглядається з одного боку, як вже отриманий рівень розвитку потенціалу, з іншого боку – сукупна можливість для подальшого розвитку, що свідчить про те ще одночасно потенціал є результатом та інструментом підвищення ефективності господарчої діяльності.

Розгляд методик оцінки (бальна, рейтингова, кластерна та інші) дає підстави стверджувати про існування недоліків при використанні наведених діагностичних підходів:

- діагностику ідентичних об'єктів, процесів, явищ дослідники пропонують здійснювати за допомогою відмінних методик, викликає несумірність і несумісність результатів досліджень;

- одні й ті ж індикатори в різних методиках запропоновано за різними формулами, використовуючи різне інформаційне забезпечення, яке спотворює сприйняття ідентичних показників;

- різноманітність методик для оцінки аналогічних об'єктів сприяє маніпуляцією над підходами для досягнення особистих цілей суб'єктів оцінювання (свідоме поліпшення або погіршення реальної ситуації);

- окрім інтегральні методики містять показники, в зміст значень яких потрібне використання експертних методів, проведення соціологічних опитувань, що призводить до високого рівня суб'єктивної оцінки.

Отже, спектр методичних підходів до інтегральної оцінки досить широкий. Однак, деякі методики (кластерний, бальний аналіз) не забезпечують адекватної комплексної

оцінки фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства. Ґрунтовніше є метод порівняльної рейтингової оцінки і метод рейтингового фінансового аналізу. Порівняльна рейтингова оцінка націлена на порівняння результатів діяльності досліджуваного підприємства з еталоном (кращим підприємством у вибірці).

Істотним недоліком такого підходу є нехтування коригуванням окремих показників на вагові коефіцієнти, які б відображали ступінь їх впливу на кінцевий результат. Рейтинговий фінансовий аналіз, навпаки, враховує ступінь впливу показників, однак нехтує порівнянням в просторі, тобто з іншими підприємствами галузі або регіону. Тому є актуальним вдосконалення даних цілей проведення інтегральної оцінки фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства.

Метод інтегральної оцінки дозволяє розрахувати показник, в якому узагальнюються значення інших показників, скоригованих відповідно до їх значимості і по іншим факторам. Інтегральна оцінка дає змогу узагальнити до одного показника ряд факторів, відмінних за змістом, одиницях виміру, значущості та інші характеристики. Це спрощує процедуру оцінки конкретного інвестиційного пропозиції, а іноді є єдино можливим варіантом її проведення і формулювання об'єктивних остаточних висновків [5, с. 170].

Практика відомості аналізу до трьох, чотирьох або п'яти найважливіших елементів системи прискорює процес аналізу [8, 6, 7]. З іншого боку адекватність таких спрощених моделей знижується через істотно більшою багатфакторності самих об'єктів аналізу. Знижує якість таких моделей і суб'єктивний характер вибору (призначення) тих чи інших представницьких елементів системи як «найважливіших» системоутворюючих.

Основними недоліками даної методики є практична відсутність обґрунтованих оціночних даних і через ускладненість Цією в (підсумкової) інтегральної оцінки. З метою усунення вищезазначених недоліків була виконана робота по статистичному розрахунку нормативної бази фінансово-інвестиційних коефіцієнтів. Це дозволяє однозначно і об'єктивно оцінювати фінансово-інвестиційний потенціал підприємства по 22 фінансово-інвестиційні коефіцієнтам, по яким наведено нормативно-оціночні значення представлені в таблиці 1.[6, 7, 8].

З метою забезпечення співмірності та порівнянності розмірності різних коефіцієнтів пропонується коефіцієнти перетворити в відносні величини - індекси відповідних коефіцієнтів. Для такого перетворення є база – «нормативне значення» кожного коефіцієнта.

З урахуванням вищезазначених умов, передбачувана інтегральна модель складатиметься виглядати наступним чином:

$$I_{ifn} = \frac{\sum_{i=1}^{22} I_{k_i}}{22}$$

де: I_{k_i} - індексне значення і-го коефіцієнта, який визначається наступним чином:

$I_{k_i} = K_{fi} / K_{ni}$, за умови $K_{fi} \leq K_{ni}$, відповідно $1 \geq I_{k_i} \geq 0$

$I_{k_i} = K_{ni} / K_{fi}$ за умови $K_{fi} \geq K_{ni}$, відповідно $1 \geq I_{k_i} \geq 2$

Результати розрахунків інтегрального показника фінансово-інвестиційного потенціалу представлені в таблиці 2 в рядку «Оціночна шкала (інтегральний показник ФП)».

З метою наочного уявлення можливостей застосування вищевказаної методики інтегральної оцінки фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства були виконані необхідні розрахунки коефіцієнтів господарської діяльності промислових підприємств ПАТ «ММК ім. Ілліча» та ПАТ «Азовсталь» за період 2002-2015 роки, та значення представлено у вигляді рисунка 1.

Таблиця 1

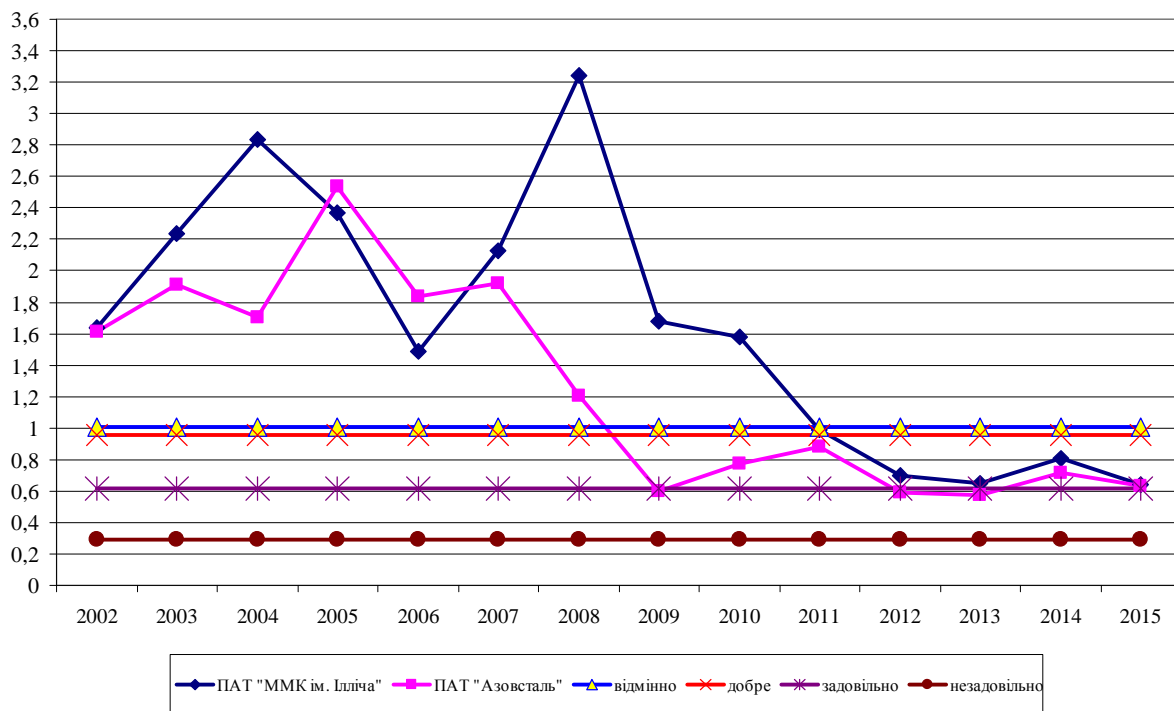
Матриця нормативно-оцінних значень коефіцієнтів фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства

Показники	Нормативне значення	Відмінно	Добре	Задовільно	незадовільно
Показники рентабельності					
рентабельність активів	>0,2	>0,2	0,15-0,2	0,1-0,14	<0,1
рентабельність інвестицій	>0,5	>0,5	0,3-0,5	0,1-0,29	<0,1
рентабельність виробництва продукції	>0,2	>0,2	0,1-0,18	0,05-0,09	<0,1
рентабельність власного капіталу	>0,22	>0,22	0,17-0,22	0,1-0,16	<0,1
рентабельність реалізованої продукції	>0,3	>0,3	0,2-0,3	0,05-0,2	<0,1
Показники ліквідності					
коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	2	2	1,5-2	1-1,5	<1
коефіцієнт швидкої ліквідності	0,8-1	0,8-1	0,5-1	0,2-0,4	<0,2
коефіцієнт абсолютної ліквідності	>0,2-0,3	>0,3	0,2-0,3	0,05-0,1	<0,1
Показники фінансової незалежності					
коефіцієнт автономії	>0,5	0,5	0,3-0,5	0,1-0,2	<0,1
коефіцієнт маневреності власного капіталу	>0,5	0,5	0,3-0,5	0,1-0,2	<0,1
коефіцієнт фінансової стабільності	0,8-0,9	0,9	0,5-0,9	0,2-0,4	<0,2
коефіцієнт фінансування	>1	>1	0,5-1	0,3-0,4	<0,3
Показники ділової активності					
коефіцієнт оборотності	>1	>1	1-1,2	1,2-1,5	<1,5
коефіцієнт оборотності кредиторську заборгованість	>1	>1	0,7-1	0,2-0,7	<0,2
коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	>1	>1	0,7-1	0,2-0,7	<0,2
коефіцієнт оборотності виробничого потенціалу	>0,5	>0,5	0,3-0,5	0,2-0,3	<0,2
коефіцієнт оборотності власного капіталу	>1	>1	0,7-1	0,2-0,7	<0,2
коефіцієнт співвідношення активів	>1	>1	0,7-1	0,2-0,7	<0,2
коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	=1	1	0,5-0,6	0,6-0,9	<0,6
Показники прибутковості підприємства					
коефіцієнт фінансового ризику	<0,5	0,1	0,5-0,2	0,3-0,5	>0,5
коефіцієнт інвестиційного потенціалу	>0,3	>0,3	0,2-0,3	0,05-0,2	<0,1
коефіцієнт акціонерного капіталу	0,5	0,5	0,3-0,5	0,2-0,3	<0,2

Таблиця 2

Матриця нормативно-оцінних значень індексів фінансово-інвестиційних коефіцієнтів (I_{k_i}) підприємства

Показники	Нормативне значення	Відмінно	Добре	Задовільно
Показники рентабельності				
рентабельність активів	1	0,75-1,00	0,50-0,70	<0,50
рентабельність інвестицій	1	0,60-1,00	0,20-0,58	<0,20
рентабельність виробництва продукції	1	0,56-1,00	0,28-0,50	<0,28
рентабельність власного капіталу	1	0,77 -1,00	0,45-0,73	<0,45
рентабельність реалізованої продукції	1	0,67-1,00	0,17-0,67	<0,17
Показники ліквідності				
коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	1	0,75-1,00	0,50 -0,75	<0,50
коефіцієнт швидкої ліквідності	1	0,50-1,00	0,20-0,40	<0,20
коефіцієнт абсолютної ліквідності	1	0,67-1,00	0,17-0,33	<0,17
Показники фінансової незалежності				
коефіцієнт автономії	1	0,60-1,00	0,20-0,40	<0,20
коефіцієнт маневреності власного капіталу	2	0,60-1,00	0,20-0,40	<0,20
коефіцієнт фінансової стабільності	1	0,56-1,00	0,22-0,44	<0,22
коефіцієнт фінансування	1	0,50-1,00	0,30-0,40	<0,30
Показники ділової активності				
коефіцієнт оборотності	1	0,70-1,00	0,20-0,60	<0,20
коефіцієнт оборотності кредиторську заборгованість	1	0,70-1,00	0,20-0,70	<0,20
коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	1	0,70-1,00	0,20-0,70	<0,20
коефіцієнт оборотності виробничого потенціалу	1	0,70-1,00	0,20-0,70	<0,20
коефіцієнт оборотності власного капіталу	1	0,70-1,00	0,20-0,70	<0,20
коефіцієнт співвідношення активів	1	0,70-1,00	0,20-0,70	<0,20
коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	1	0,50-0,60	0,60-0,90	<0,60
Показники прибутковості підприємства				
коефіцієнт фінансового ризику	0,1	0,10-0,40	0,60-1,00	>0,80
коефіцієнт інвестиційного потенціалу	1	0,67-1,00	0,17-0,67	<0,17
коефіцієнт акціонерного капіталу	1	0,60-1,00	0,40-0,60	<0,40
Сумарні (інтегральні) значення індексів коефіцієнтів $\sum I_{k_i}$	22	13,57-21	6,35-13,57	<6,35
Оціночна шкала (інтегральний показник ФІП)	1	0,62-0,99	0,29-0,62	<0,29

Стратегічне планування є ефективним засобом своєчасної реакції підприємства на зміну зовнішнього середовища і його внутрішніх можливостей. Воно використовується з однією метою: підвищити ефективність роботи, тобто забезпечити чітке розуміння цілей і завдань усіма співробітниками підприємства, навчити їх оптимально використовувати ресурси, враховувати реальні можливості, гнучко реагувати на зміни в навколишньому середовищі. Наявність збалансованої системи стратегічного планування є найважливішим чинником інвестиційної привабливості підприємства.

Тому виходячи з цього запропоновано матрицю вибору стратегій забезпечення фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства представлену на рисунку 2.

Процес вибору стратегій забезпечення фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства представлено в таблиці 3.

Рис.2. Матриця стратегії забезпечення фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства.

Таблиця 3.

Вибір стратегії забезпечення фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства

Квадрат матриці (фінансово-інвестиційна ситуація)	Фінансово-інвестиційна діяльність	Тип ризику	Стратегія забезпечення ФІП
1,2,3,4	активна	мінімальний ризик	зростання
5,6,7,8,9,10	уповільнена	низький - помірний	стабілізації
11,12,13,14,15,16	заморожена	високий - максимальний	скорочення

Запропонована система матриці вибору стратегій забезпечення фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства, де обсяг фінансово-інвестиційної діяльності дозволяє формувати функціональну стратегію по всіх її аспектах, як самостійний вид функціональних стратегій, вибір варіантів її видів може здійснюватися тільки за запропонованими параметрами матриці.

Дана матриця може бути використана в процесі розробки стратегії забезпечення фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства при виборі її виду. Побудова матриць стратегічного вибору видів фінансової стратегії доцільно здійснювати на основі комбінування основних факторів. [9]

Застосування матриці вибору стратегій відображено на рисунках 3,4.

Фінансово-інвестиційна стійкість	висока				
	середня				
	низька		ФІСП 10	ФІСП 1, ФІСП 2, ФІСП 3, ФІСП 4, ФІСП 5, ФІСП 6, ФІСП 7, ФІСП 8, ФІСП 9	
	нульова		ФІСП 11, ФІСП 12 ФІСП13, ФІСП14		
		Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно

Фінансово-інвестиційний потенціал

Рис. 3. Матриця вибору стратегій забезпечення фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства на ПАТ «ММК ім. Ілліча»

Фінансово-інвестиційна стійкість	висока				
	середня	ФІСП 11	ФІСП13		
	низька	ФІСП 8	ФІСП 9, ФІСП 10	ФІСП 1, ФІСП 2, ФІСП 3, ФІСП 4, ФІСП 5, ФІСП 6, ФІСП 7	
	нульова	ФІСП 12	ФІСП14		
		Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно

Фінансово-інвестиційний потенціал

Рис.4. Матриця вибору стратегій забезпечення фінансово-інвестиційного потенціалу підприємства на ПАТ «Азовсталь»

Висновок: В дослідженні доводиться, що оптимальну фінансово-інвестиційну модель сталого економічного зростання можна побудувати використовуючи синергетичний ефект взаємодії показників фінансово-інвестиційної стійкості і рентабельності, ліквідності та прибутковості, а так само ділової активності, коли

комбінуються за розміром самофінансування, боргове фінансування і економія витрат на ефекті масштабу, що технічно забезпечує відновлення фінансово-інвестиційної стійкості за рахунок представлених показників. Формування фінансово-інвестиційного потенціалу в рамках стратегії забезпечення спрямована на відновлення стійкого стану підприємств, в тому числі в результаті інвестування. І включає ефект спільної дії фінансових і інвестиційних важелів, комбінування поточних і стратегічних потреб і норм їх покриття з виділенням поточних і постійних активів і пасивів.

Запропонована модель формування стратегії забезпечення фінансово-інвестиційного потенціалу дозволяє встановити відповідність політики управління ресурсами на підприємстві, майбутній кон'юктурі ринку послуг і кон'юктурі ринку.

Фінансово-інвестиційна діяльність підприємства у всіх її формах пов'язана з численними очікуваними втратами - ризиками, ступінь впливу яких на результати діяльності досить висока.

Фінансово-інвестиційна стратегія вирішує два взаємопов'язані завдання:

- обґрунтування для потенційних інвесторів найбільш ефективних напрямків інвестовано їхній капітал;
- обґрунтування для учасників підприємства реалізації інвестиційних проектів, варіантів найбільш ефективного використання інвестицій.

Список використаних джерел:

1. Маматова Л.Ш. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства як складова інвестиційної привабливості / Маматова Л.Ш. // Матеріали доповідей учасників V Міжвузівської конференції «Проблеми економіки та управління у промислових регіонах», 15-16 травня 2014р, - Запоріжжя: ЗНТУ, 2014. – 435с. С. 324-328.
2. Маматова Л.Ш. Методичні підходи до розробки інтегральної оцінки фінансово-інвестиційного потенціалу промислового підприємства, Маматова Л.Ш., Матеріали XV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії» // Збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2015 р. – 237 с., С. 37-39
3. Система корпоративного управління: формування та оцінювання на засадах економічних індикаторів (на прикладі машинобудування) : монографія / О.Є. Кузьмін, А.Д. Дідик, О.Г. Мельник, О.В. Мукан; під ред. д.е.н., проф. О.Є. Кузьміна. – Львів : Тріада плюс, 2008. – 369 с.
4. Кабаченко Д.В. Використання системного підходу при формуванні комплексної оцінки фінансового стану підприємства / Д.В. Кабаченко // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2010. – № 3. – С. 56–62.
5. Колмыкова Т.С. Инвестиционный анализ : учеб. пособ. / Т.С. Колмыкова. – М. : ИНФРА-М, 2009. – 204 с.
6. Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації {Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства фінансів N 2/23 ([z0188-13](#)) від 04.01.2013, режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>
7. Савицкая Г.В. Методика комплексного анализа хозяйственной деятельности: Учебное пособие.- М.: ИНФРА-М, 2009.-408 с.
8. Шермет А.Д., Нечашев Е.В. Методика финансового анализа коммерческих организаций. М.: ИНФРА-М, 2010.- 208 с.
9. Маматова Л.Ш. Суцність и методы разработки стратегии обеспечения фінансово-інвестиційного потенціала промислових підприємств / Маматова Л.Ш. //SCIENTIFIC LETTERS OF ACADEMIC SOCIETY OF MICHAL BALUDANSKY-UKTU Košice, Slovakia 2015.- №5 vol. 3. pp.150-154

References:

1. Mamatova L.SH. (2014), "Comprehensive assessment of the financial condition of the company as part of investment attractiveness", Mamatova L.SH., Papers participants V Interuniversity Conference "Problems of Economics and Management in the industrial regions", 15-16 May 2014, Zaporozhye, ZNTU, pp.435, pp. 324-328.
2. Mamatova L.SH. (2015), "Methodological approaches to development of integrated assessment of financial and investment potential of industrial enterprises", Mamatova L.SH., materials XV International Scientific and Practical Internet Conference "Problems and prospects of development of science at the beginning of the third millennium in Europe and Asia", Collected Works, Pereyaslav-Khmelnytsky, - 237 pp., pp.37-39.
3. Kuzmin E.E., Didyk A.D., Melnyk O.H., Mukan O.V. (2008), "The system of corporate governance development and evaluation based on economic indicators (for example engineering)", monograph, E.E. Kuzmin, A.D. Didyk, O.H. Melnyk, O. V. Mukan, ed. Doctor of Economics, professor. O.E. Kuzmin, Lviv, Triad Plus, pp. 369.
4. Kabachenko D.V. (2010), "Using a systematic approach in shaping a comprehensive assessment of the financial condition of the company", D.V. Kabachenko countries and regions. Series Economics and Business, No.3. pp.56-62.
5. Kolmykova T.S. (2009), "Investment analysis", textbook allowance, T.S. Kolmykova, Moscow, INFRA-M, pp.204.
6. "On approval of the procedure of financial analysis of enterprises subject to privatization", As amended by Decree of the Ministry of Finance N 2/23 (z0188-13) from 04.01.2013, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01>
7. Savitskaya G.V. (2009), "Methodology of complex analysis of economic activities", study posobie, M., INFRA-M., pp. 408.
8. Sheremet A.D., Nechashev E.V. (2010), "Methods of financial analysis of commercial organizations", M., INFRA-M, pp.208.
9. Mamatova L. SH. (2015), "The essence and methods of developing a strategy to ensure the financial and investment potential of industrial enterprises", Mamatova L.SH., SCIENTIFIC LETTERS OF ACADEMIC SOCIETY OF MICHAL BALUDANSKY- UK TU Košice, Slovakia, No.5 vol. 3, pp.150-154.

Keywords: financial and investment potential, financial and investment stability, integrable valuation, matrix, software, coefficient of the indicators, strategies, model.

Ключові слова: фінансово-інвестиційний потенціал, фінансово-інвестиційна стійкість, інтегральна оцінка, матриця, забезпечення, коефіцієнти, показники, стратегії, модель.

Ключевые слова: финансово-инвестиционный потенциал, финансово-инвестиционная устойчивость, интегральная оценка, матрица, обеспечение, коэффициенты, показатели, стратегии, модель.